

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ

для студентів

спеціальності

072 Фінанси, банківська справа
та страхування

освітньо-професійної програми

Фінанси і кредит

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Казакова Вікторія Іванівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Казакова Вікторія Іванівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

Протокол від « 30 » серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії Вікторія КАЗАКОВА

Робочу програму перевірено

«   »   2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.   (   ), «   »   20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р.   (   ), «   »   20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р.   (   ), «   »   20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р.   (   ), «   »   20__ р., протокол №

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	2 / 3	
Семестр	4	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	26
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль	–	–
Самостійна робота	28	0
Підготовка до екзамену		30
Форма семестрового контролю		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси» є формування у студентів компетентностей з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси» є: вивчення суті і характерних ознак фінансів, їх ролі й місця в економічній системі, засад фінансової політики держави і механізму її реалізації, сфер і ланок фінансової системи та їх взаємодії.

Предмет: сукупність фінансових відносин, що виникають в сучасній економіці України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-1	Базові знання наукових понять і методів, необхідних для розуміння принципів функціонування фінансової системи	10, 14,
ФК-3	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури	10-14
ФК-5	Здатність аналізувати і оцінювати ефективність державної фінансової політики та міжбюджетних відносин	8
ФК-8	Знання механізму функціонування фінансового ринку	13
ФК-10	Вміння застосовувати знання з організації та функціонування податкової системи України у професійній діяльності для розрахунків і сплати податків, зборів і обов'язкових платежів юридичних та фізичних осіб	8 - 11
ФК-11	Вміння використовувати законодавчі та нормативні документи з питань оподаткування, кредитування, страхування	8 - 14
<i>Предметні компетенції</i>		
	готовність використовувати понятійно-категоріальний апарат з дисципліни «Фінанси»	8 - 11
	здатність самостійно проаналізувати стан та динаміку розвитку фінансової системи України	8 - 14
	вміння характеризувати структуру страхового ринку	8 - 10
	вміння визначати та оцінювати порядок формування доходів та фінансування видатків бюджету;	8
	вміння аналізувати структуру бюджету домогосподарства, порядок формування доходів та	11

	фінансування видатків суб'єктів господарювання;	
	здатність самостійно аналізувати економічну ситуацію щодо	12
	вміння визначати рівень інфляції за певний період часу	8 - 12
	вміння характеризувати державний борг та механізм його обслуговування	11
	вміння досліджувати концептуальні основи побудови світових фінансових систем	14
	здатність самостійно вивчати зміни до законодавства з питань фінансових взаємовідносин в країні	9-11

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студент:

- знає механізм функціонування фінансової системи держави в сучасних економічних умовах (ПРН-3);
- знає склад, структуру і класифікацію бюджету як об'єкта управління (ПРН-4);
- вміє визначати та оцінювати порядок формування доходів та фінансування видатків бюджетів (ПРН-5);
- здатен аналізувати бюджетний дефіцит та методи його фінансування (ПРН-7);
- здатен характеризувати державний борг та механізм його обслуговування (ПРН-8);
- використовує професійно-профільовані знання і навички щодо функціонування системи страхування (ПРН-10);
- застосовує компетентності, набуті при вивченні спеціалізованих фахових дисциплін, в процесі розв'язання практичних задач (ПРН-19).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 3. Форми фінансових відносин і методи фінансової діяльності							
Тема 8. Податки і податкова система	4	3	1				
Тема 9. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення	4	3	1				
Тема 10. Місцеві фінанси	4	3	1				
Тема 11. Державний кредит і державний борг	4	3	1				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 3	18	12	4	0	0	0	0
Змістовий модуль 4. Елементи фінансового ринку і міжнародних фінансів							
Тема 12. Страхування і страховий ринок	3	2	1				
Тема 13. Фінансовий ринок	3	2	1				
Тема 14. Міжнародні фінанси	4	2	2				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 4	12	6	4	0	0	0	0
Підготовка до екзамену	30						
Разом	60*	18	8	0	0	0	

* з урахуванням модульних контрольних робіт (4 год.) і підготовки до екзамену (30 год.)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 3. *Форми фінансових відносин і методи фінансової діяльності*

Тема 8. Податки і податкова система

Суть і функції податків. Роль податків у фіскальній політиці держави. Класифікація податків, її ознаки. Види податків. Прямі і непрямі податки. Особливості окремих видів податків.

Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування. Податкова система України. Податкова політика. Особливості податкової політики в умовах воєнного стану.

Ключові слова: податки, податкова система, податкова політики, принципи оподаткування, види податків.

Література: [1; 2; 6; 7; 10; 12].

Тема 9. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення

Склад фондів, їх економічна природа і призначення. Пенсійний фонд України: призначення, джерела формування, напрямки використання. Порядок нарахування і оплати обов'язкових страхових внесків на пенсійне страхування підприємствами й громадянами.

Платники, об'єкт нарахування, ставки, джерела сплати обов'язкових платежів на соціальне страхування. Терміни сплати страхових внесків до бюджету.

Порядок створення і використання фондів. Роль фондів в фінансовому забезпеченні економічних і соціальних програм. Деякі питання удосконалення системи позабюджетних фондів. Особливості формування і використання фондів в умовах воєнного стану.

Ключові слова: фінансові ресурси, фонди фінансових ресурсів, формування фондів, позабюджетні фонди.

Література: [1; 2; 6; 12].

Тема 10. Місцеві фінанси

Суть місцевих фінансів, причини їх появи, їх склад. Місцеві фінанси як система. Основи фінансової автономії місцевих органів влади. Взаємозв'язок місцевих і державних фінансів.

Функції місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.

Фінансові ресурси місцевого самоврядування. Система місцевих фінансових інститутів. Місцеві бюджети, їх доходи. Загальнодержавні податки і збори, закріплені за місцевими бюджетами. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів. Види неподаткових надходжень у місцеві бюджети.

Фінансування витрат місцевого господарювання. Фінансування адміністративного апарату місцевих органів влади. Інститут комунальної власності у системі місцевих фінансів. Цільові фонди органів місцевого самоврядування.

Особливості функціонування місцевих фінансів в умовах воєнного стану.

Ключові слова: місцеві фінанси, функції місцевих фінансів, фінансування витрат бюджету, місцеве самоврядування.

Література: [1; 2; 6; 9; 12].

Тема 11. Державний кредит і державний борг

Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту. Відмінність державного кредиту від банківського.

Види та форми державного кредиту. Внутрішній і зовнішній державний кредит. Розвиток міжнародного й умовного державного кредиту.

Форми внутрішнього державного кредиту. Державні позики, їх види. Класифікація державних внутрішніх позик. Обертання частини вкладів громадян у державний кредит. Залучення коштів загальнодержавного фонду.

Казначейські позики. Гарантовані позики як форма умовного державного кредиту.

Форми зовнішнього державного кредиту. Державні зовнішні позики. Позики міжнародних фінансових органів. Міжурядові позики, банківські кредити держави, їх значення у фінансовій підтримці України.

Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Причини і наслідки зростання державного боргу.

Джерела погашення державного боргу. Обслуговування державного боргу.

Управління державним боргом та його обслуговування. Методи управління державним боргом: конверсія, консолідація, уніфікація позики, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання. Політика реструктуризації державного боргу.

Особливості формування і покриття державного боргу в умовах воєнного стану.

Проблеми і напрями удосконалення управління й обслуговування державного зовнішнього боргу України.

Ключові слова: державний кредит, зовнішній державний кредит, державний борг, управління державним боргом.

Література: [1; 2; 6; 12].

Змістовий модуль 4. Елементи фінансового ринку і міжнародних фінансів

Тема 12. Страхування і страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування.

Форми і методи страхового захисту. Система страхових фондів. Класифікація страхування за об'єктами та ознакою ризику. Принципи обов'язкового і добровільного страхування.

Страхування майна юридичних і фізичних осіб, його види й форми. Особисте страхування його суть і значення в забезпеченні соціального захисту громадян. Види особистого обов'язкового і добровільного страхування.

Страхування кредитних і фінансових ризиків, його необхідність, значення та види. Умови страхування кредитних і фінансових ризиків. Страхування відповідальності.

Перестраховування, його необхідність для забезпечення сталості страхових операцій.

Доходи і витрати страховика. Страхові платежі як основне джерело доходів страховика. Витрати на виплату страхового відшкодування і страхових сум, відрахування до запасних і резервних фондів.

Фінансові результати страхових операцій, їх рентабельність. Прибуток страхових організацій, його розподіл і використання. Страховий ринок. Поняття страхового ринку. Організаційні форми існування страхових компаній. Учасники страхового ринку. Формування і розвиток страхового ринку в Україні.

Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні. Ліцензування страхової діяльності. Вплив військових дій на зміну ринку страхових послуг.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, страхові послуги, страхові операції, страхові платежі.

Література: [1; 2; 6; 12].

Тема 13. Фінансовий ринок

Поняття про фінансовий ринок, його значення. Економічні передумови функціонування фінансового ринку в Україні. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.

Класифікація фінансових ринків. Характеристика ринку цінних паперів. Види цінних паперів, які можуть випускатись і обертатись в Україні. Основні характеристики цінних паперів.

Правове регулювання фінансового ринку. Державний контроль за випуском і обігом цінних паперів.

Фондова біржа: правове положення, організація і порядок роботи. Українська фондова біржа: передумови її створення, основні риси, принципи діяльності, завдання і функції. Види угод, які укладаються на фондовій біржі та їх характеристика. Правила реєстрації угод. Форми членства на фондовій біржі.

Умови допуску цінних паперів до обігу на фондових біржах в Україні. Правила торгівлі на фондовій біржі. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні. Особливості функціонування фінансового ринку в умовах воєнного стану.

Ключові слова: фінансовий ринок, фондова біржа, ринок цінних паперів, обіг цінних паперів.

Література: [1; 2; 6; 12].

Тема 14. Міжнародні фінанси

Економічна природа і призначення міжнародних фінансів. Поняття фінансового механізму зовнішньоекономічних відносин, його склад.

Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція. Валютний курс. Види і форми валютних курсів. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність. Конвертованість валюти та механізм її забезпечення.

Валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку. Валютні операції. Державний контроль за здійсненням валютних операцій і своєчасним надходженням коштів.

Міжнародні валютно-фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд. Група Світового банку. Універсальні та регіональні банківські інститути та співпраця України з ними.

Особливості функціонування міжнародних фінансів в умовах воєнного стану.

Ключові слова: міжнародні фінанси, валютні відносини, валютне регулювання, міжнародні валютно-фінансові інститути.

Література: [1; 2; 6; 11; 12].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання роботи на семінарських заняттях оцінюється за 10-бальною шкалою

Критерії оцінювання виконання відповіді на семінарському занятті

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується—недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання / відповідь розпочата чи взагалі відсутня

Оцінювання навчальних досягнень за 3-4 модулем здійснюється за 100-бальною шкалою

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом		-	43	-	40
Максимальна кількість балів: 83					
Розрахунок коефіцієнта: 1,38					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Виконання самостійної роботи включає підготовку розгорнутого повідомлення за темою. Перелік тем:

1. Фінансові методи державного регулювання економіки.
2. Розвиток фінансової думки в роботах російських і українських вчених.
3. Невизначеність і ризик у фінансах.
4. Об'єктивне і суб'єктивне в фінансах, їх співвідношення.
5. Сучасна світова фінансова думка.
6. Фінансові методи державного регулювання економіки.
7. Порівняльний аналіз системи оподаткування Древнього Риму та Греції.
8. Організація фінансових відносин в східних рабовласницьких країнах.
9. Магдебурзьке право та його вплив на розвиток фінансів міст.
10. Фінансові аспекти первісного накопичення капіталу.
11. Фінанси постіндустріального суспільства.
12. Генезис фінансової політики держави.
13. Сучасна фінансова політика України.
14. Стратегічні і тактичні завдання фінансової політики України.
15. Людський фактор у фінансовій політиці.
16. Проблеми макроекономічної фінансової стабілізації.
17. Фінансова безпека держави.
18. Податки на споживання в Україні: переваги і недоліки.
19. Податкові пільги : недоліки та переваги застосування.
20. Формування податкової системи України.
21. Сучасний стан податкової системи України. Тенденції розвитку
22. Проблеми прийняття Податкового кодексу України.
23. Історична ретроспектива розвитку податків.
24. Основні напрямки зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування.
25. Економічні та соціальні наслідки бюджетного дефіциту.
26. Проблеми подолання бюджетного дефіциту в Україні.
27. Сучасний стан бюджетного дефіциту в Україні та шляхи його подолання.
28. Сучасний стан зовнішнього боргу України.
29. Сучасний стан внутрішнього боргу України.
30. Способи коригування державного боргу.
31. Напрями вдосконалення методів управління державним боргом.
32. Боргова безпека України.
33. Сучасний стан страхового ринку в Україні.
34. Зародження та розвиток страхового ринку України.
35. Особливості формування доходів страхових компаній.
36. Перестраховування та співстраховування як види страхової діяльності.
37. Соціальний захист та соціальне забезпечення в Україні.
38. Джерела фінансування фондів соціального страхування.
39. Необхідність запровадження страхової медицини в Україні.
40. Вдосконалення пенсійного забезпечення в Україні з врахуванням зарубіжного досвіду.

41. Пріоритетні напрями розвитку вітчизняного фінансового ринку.
42. Розвиток фондового ринку України.
43. Функціонування цивілізованого фондового ринку.
44. Концептуальні підходи щодо поділу фондового ринку.
45. Роль фондової біржі на фінансовому ринку.
46. Роль валютного ринку у перерозподілі фінансових ресурсів.
47. Розвиток малого бізнесу в Україні.
48. Прискорена амортизація: переваги та перспективи застосування в Україні.
49. Фінансові проблеми реструктуризації підприємства.
50. Державна підтримка розвитку підприємництва в Україні
51. Формування та розподіл прибутку підприємств в сучасних умовах.
52. Створення та функціонування Групи Світового банку.
53. Кредитні ресурси МВФ.
54. Основні засади діяльності МБРР.
55. Доходи та видатку бюджету ЄС.
56. Офшорні зони у структурі світової фінансової системи як засіб ухилення від податків.
57. Глобальні світові тенденції та їх вплив на фінансову систему України.
58. Діяльність міжнародних фінансових організацій і інститутів в Україні.
59. Характеристика фінансової системи провідної країни світу (на вибір студента).
60. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.
61. Прибуток як об'єкт фінансового менеджменту.
62. Грошові доходи підприємства.
63. Бюджетний менеджмент.
64. Податковий менеджмент.

Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль. Проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- письмова розгорнута відповідь на поставлене питання.
- вирішення тестових і ситуаційних завдань.

Максимальна кількість балів за виконання модульної контрольної роботи – 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як екзамен. Для контролю знань студентів розроблено і затверджено у встановленому порядку екзаменаційні білети, які включають відповіді на тестові завдання, групування податків у відповідні групи, встановлення відповідностей між поняттями і визначеннями, виконання ситуаційних завдань.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Необхідність, сутність і функції фінансів.
2. Предмет і метод фінансової науки.
3. Розвиток фінансової науки в Україні.
4. Фінансові категорії як форма наукового пізнання сутності фінансових відносин.
5. Склад та структура і джерела формування фінансових ресурсів.
6. Поняття і структура фінансової системи. Теоретичні основи побудови фінансової системи.
7. Правові та організаційні основи фінансової системи.
8. Сутність, складові і типи фінансової політики.
9. Завдання і принципи фінансової політики.
10. Форми і методи реалізації фінансової політики.
11. Організаційне забезпечення фінансової політики.
12. Правове забезпечення фінансової політики.
13. Фінансова політика України на сучасному етапі.
14. Призначення і роль фінансового механізму.
15. Склад і структура фінансового механізму.
16. Управління фінансами. Об'єкти і суб'єкти управління.
17. Фінансові показники як складова фінансового механізму.
18. Сутність фінансів підприємств, принципи їх організації та зміст.
19. Функції фінансів підприємств і їх характеристика.
20. Фінансові ресурси підприємств, їх склад і характеристика.
21. Організація фінансів підприємств різних форм власності.
22. Зміст, завдання та організація фінансової роботи на підприємствах.
23. Види грошових надходжень від діяльності підприємства.
24. Методи розрахунку виручки від реалізації.
25. Прибуток: поняття і види. Визначення чистого прибутку підприємства.
26. Фінансова звітність як основа оцінки фінансового стану підприємства.
27. Показники оцінки майнового стану підприємства.
28. Показники ліквідності та платоспроможності підприємства.
29. Оцінка фінансової стійкості підприємства.
30. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.
31. Сутність банкрутства підприємств та його види.
32. Причини і наслідки банкрутства підприємств.

33. Фінансова санація підприємств: зміст і порядок здійснення.
34. Суть і функції податків. Роль податків у фіскальній політиці держави.
35. Класифікація податків, її ознаки. Види податків.
36. Загальнодержавні податки, їх характеристика.
37. Місцеві податки і збори, інші платежі до бюджету.
38. Податкова система: поняття, основи побудови. Принципи й методи оподаткування.
39. Податкова політика. Фактори, що визначають напрямки і характер податкової політики.
40. Державна фіскальна служба України, склад служби та основні функції.
41. Економічна природа і суть бюджету. Бюджет як економічна категорія.
42. Функції бюджету, їх характеристика.
43. Бюджетна політика України, її особливості та значення.
44. Бюджетний устрій і бюджетна система.
45. Структура бюджетної системи України.
46. Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика.
47. Бюджетний процес, його стадії та учасники.
48. Повноваження учасників бюджетного процесу.
49. Організація бюджетного планування та його удосконалення.
50. Формування доходів державного бюджету, їх склад і структура.
51. Видатки державного бюджету. Основні напрямки використання бюджетних коштів.
52. Бюджетний дефіцит: визначення, причини виникнення, наслідки.
53. Суть місцевих фінансів. Місцеві фінанси як система.
54. Функції місцевих фінансів. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.
55. Місцеві бюджети, їх доходи.
56. Система місцевих фінансових інститутів.
57. Склад державних цільових фондів, їх економічна природа і призначення.
58. Загальна характеристика соціальних позабюджетних фондів.
59. Економічна суть державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту.
60. Форми внутрішнього і зовнішнього державного кредиту.
61. Державний борг, його структура.
62. Управління державним боргом.
63. Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Особливості фінансових відносин у сфері страхування.
64. Класифікація страхування за об'єктами та ознакою ризику. Принципи обов'язкового і добровільного страхування.
65. Страховий ринок. Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні.
66. Суть фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів.
67. Класифікація фінансових ринків.
68. Характеристика ринку цінних паперів.
69. Правове регулювання фінансового ринку. Державний контроль за

випуском і обігом цінних паперів.

70. Фондова біржа: правове положення, організація і порядок роботи. Українська фондова біржа.

71. Перспективи розвитку фінансового ринку в Україні.

72. Економічна природа і призначення міжнародних фінансів.

73. Фінансовий механізм зовнішньоекономічних відносин, його склад.

74. Валютні відносини та валютні системи, їх еволюція.

75. Валютний курс. Види і форми валютних курсів.

76. Валютне регулювання та валютні обмеження: суть і необхідність.

77. Валютний ринок як складова міжнародного фінансового ринку. Валютні операції.

78. Міжнародні валютно-фінансові інститути. Міжнародний валютний фонд. Група Світового банку.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Фінанси»

Разом: 60 год., лекції – 18 год., семінарські – 8 год., модульний контроль – 4 год., підготовка до проходження контрольних заходів – 30 год.

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Види поточного контролю
Змістовий модуль III	Форми фінансових відносин і методи фінансової діяльності	53 бали	Тема 8. Податки і податкова система	Тема 8. Податки і податкова система	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)
			Тема 9. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення	Тема 9. Фонди фінансових ресурсів цільового призначення	
			Тема 10. Місцеві фінанси	Тема 10. Місцеві фінанси	
			Тема 11. Державний кредит і державний борг	Тема 11. Державний кредит і державний борг	
Змістовий модуль IV	Елементи фінансового ринку і міжнародних фінансів	40 бал	Тема 12. Страхування і страховий ринок	Тема 12. Страхування і страховий ринок	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)
			Тема 13. Фінансовий ринок	Тема 13. Фінансовий ринок	
			Тема 14. Міжнародні фінанси	Тема 14. Міжнародні фінанси	

8. Рекомендована література

Базова література

1. Біла О. Г., Чуй І. Р. Фінанси : навч. посіб. 2-ге вид., виправ. і доп. Львів : Магнолія 2006, 2018. 390 с.
2. Кремень О. І., Кремень В. М. Фінанси : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 412 с.

Додаткова література

3. Бак Н. А. Фінанси : метод .реком. до самост. роботи. Чернівці : Чернівець.нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 84 с.
4. Благун І.Г. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Магнолія 2006, 2018. 230 с.
5. Бюджетна система : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. напряду підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит". Нац. ун-т харчових технол. ; заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів : Магнолія 2006, 2018. 288 с.
6. Григорук А.А. Фінанси та фінанси підприємств у схемах та таблицях : навч. посіб. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль : 2015. 287 с
7. Іванишина О.С. Податкова система : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2017. 416 с.
8. Першко Л.О., Ріппа М.Б. Фінанси: навч. посібник. – Київ.: ПВНЗ «ІЕЕП», 2019. 388 с
9. Пігуль Н.Г., Дейнека О.В., Дехтяр Н.А., Люта О.В. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2017. 37 с.
10. Фінанси для фінансистів : підруч. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Національний університет харчових технологій ; заг. ред. Т.А. Говорушко. К. : Центр учбової літератури, 2018. 611 с.
11. Шило В.П., Доровська С.С., Ільїна С.Б., Іванова Н.С. Міжнародні фінанси (за модульною системою навчання). 2-ге вид. К. : Кондор, 2010. 344 с.
12. Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. посіб. НУ "Львівська політехніка". Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 416 с.

9. Додаткові ресурси

1. Законодавчі документи. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Міністерство фінансів України. URL : <https://www.minfin.gov.ua/>
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL : <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
4. Державна податкова служба України. URL : <http://tax.gov.ua>
5. Державна казначейська служба України. URL : <http://treasury.gov.ua/>
6. Фінанси України : Науково-теоретичний та інформаційно-практичний журнал Державної навчально-наукової установи «Академія фінансового управління». URL : <http://finukr.org.ua/>